

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

สรุปผล

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 ได้กำหนดแนวนโยบายพื้นฐานแห่งรัฐไว้ในมาตรา 81 โดยสาระสำคัญคือ รัฐต้องจัดให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการศึกษาแห่งชาติ จึงได้มีการตราพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ขึ้นเป็นกฎหมายแม่บทและเป็นกรอบนโยบายหลักของประเทศ ในงานด้านการศึกษาพระราชบัญญัติฉบับนี้จึงเปรียบเสมือนแผนแม่บทของการศึกษาด้วยและก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงหลายอย่างในระบบการศึกษาของประเทศไทยมีสิ่งใหม่ๆ ที่ในระบบการจัดการศึกษาเดิมไม่ได้กำหนดไว้ เช่น มาตรฐานการศึกษา การประกันคุณภาพ การใช้ใบประกอบวิชาชีพครู ทั้งนี้เพื่อมุ่งขจัดหรือลดปัญหาต่างๆ ที่การศึกษาไทยเผชิญอยู่ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 6 ได้กำหนดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ซึ่งประกอบไปด้วยระบบการประกันคุณภาพภายในและระบบการประกันคุณภาพภายนอกโดยให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการได้อย่างต่อเนื่องและสถานศึกษาทุกแห่งต้องเข้ารับการประเมินคุณภาพนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อย่างน้อยหนึ่งครั้งในทุกห้าปี

ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาว่าผู้บริหารและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อย่างไร แตกต่างกันหรือไม่ มีปัญหาและข้อเสนอแนะอย่างไร ทั้งนี้เพื่อให้ได้ข้อมูลและข้อเสนอแนะให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) นำไปปรับปรุง แก้ไข มาตรฐานและตัวบ่งชี้ให้เหมาะสมกับบริบทของสถานศึกษาแต่ละพื้นที่ ซึ่งมีความแตกต่างกัน ทั้งนี้เพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกในรอบต่อไป จะได้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารกับครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างผู้บริหารกับครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของผู้บริหารและครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษาแม่ฮ่องสอน เขต 2 จำนวน 193 คน จำแนกเป็นผู้บริหารจำนวน 44 คน ครูผู้สอน จำนวน 149 คน ซึ่งได้มาโดยการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-Stage Random Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถาม

การวิจัยครั้งนี้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้ การหาค่าความถี่ (Frequency ค่าร้อยละ (Percentage) และการทดสอบค่าไค-สแควร์ (Chi-Square Test) ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้

1. ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นผู้ชายส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีวุฒิปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงาน 16 ปี หรือมากกว่า และสอนช่วงชั้นที่ 2
2. ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีวุฒิปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี หรือมากกว่า และสอนช่วงชั้นที่ 1
3. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นผู้หญิงมีอายุระหว่าง 20-30 ปี มีวุฒิปริญญาตรี มีประสบการณ์ในการทำงาน 1-5 ปี หรือมากกว่า และสอนช่วงชั้นที่ 2
4. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีความคิดเห็นให้คงไว้เกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ซึ่งมี 14 มาตรฐาน 60 ตัวบ่งชี้
5. ผู้บริหารและครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $\alpha=.05$ ดังนี้
 - 5.1 มาตรฐานที่ 1 ตัวบ่งชี้ที่ 6 ผู้เรียนปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อส่วนร่วม
 - 5.2 มาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
 - 5.3 มาตรฐานที่ 8 ตัวบ่งชี้ที่ 8 ครูมีคุณลักษณะที่เหมาะสม

5.4 มาตรฐานที่ 8 ตัวบ่งชี้ที่ 4 ครูได้รับการพัฒนาในวิชาที่สอนตามที่ครูสภา
กำหนด

5.5 มาตรฐานที่ 12 ตัวบ่งชี้ที่ 2 สถานศึกษามีการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น
ผู้เรียนเป็นสำคัญ

6. ผู้บริหารที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของ
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่สำคัญตามลำดับ
ดังนี้ คือ มาตรฐานที่ 8 ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์ ควรมีครูครบตามเกณฑ์ควร
ตัดออกเพราะโรงเรียนไม่สามารถทำได้ โรงเรียนไม่ใช่นิติบุคคล ไม่ควรระบุ ถ้าระบุควรจัดสรรครู
ให้ครบ มาตรฐานที่ 8 ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูสอนตรงตามวิชาเอก/โทหรือความถนัด ควรตัดออกเพราะไม่
สามารถกำหนดได้ มาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 1 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ควรใช้คะแนนเฉลี่ย
ของสถานศึกษามาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างประเทศ ควรเพิ่มภาษาถิ่น
มาตรฐานที่ 4 ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ และคิดไตร่ตรองควรเพิ่มการ
เป็นผู้นำที่ดี มาตรฐานที่ 3 ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีความสนใจและเข้าร่วมกิจกรรมด้านศิลปะควร
คำนึงถึงสภาพท้องถิ่น ปัจจัยภายนอกและความแตกต่างระหว่างบุคคล มาตรฐานที่ 11 ตัวบ่งชี้ที่ 2
สถานศึกษามีการบริหารเชิงกลยุทธ์ สถานศึกษาต้องมีแผนรองรับ

7. ครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของ
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ที่สำคัญตามอันดับ
ดังนี้มาตรฐานที่ 8 ตัวบ่งชี้ที่ 5 สถานศึกษามีจำนวนครูตามเกณฑ์ ควรแก้ไขเพราะสถานศึกษาไม่
สามารถกำหนดตำแหน่งหรือสรรหาได้ ควรตัดออกเพราะโรงเรียนมีความแตกต่างกัน มาตรฐานที่
8 ตัวบ่งชี้ที่ 3 ครูสอนตรงตามวิชาเอก/โทหรือความถนัด ครูมีไม่ครบชั้น มีน้อยนักเรียนมีจำนวน
มาก ควรแก้ไขว่าครูจัดการสอนวิชาที่รับผิดชอบอย่างมีประสิทธิภาพ ควรแก้ไขว่าสถานศึกษาจัด
ครูเข้าสอนครบชั้นอย่างทั่วถึง มาตรฐานที่ 2 ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนรู้จักดูแลสุขภาพสุขนิสัยและออก
กำลังกายอย่างสม่ำเสมอ ควรเพิ่มตามบริบทของแต่ละพื้นที่ มาตรฐานที่ 5 ตัวบ่งชี้ที่ 8 กลุ่มสาระ
การเรียนรู้ต่างประเทศ ควรเพิ่มภาษาถิ่น

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ ข้อเสนอแนะทั่วไปและข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

1.1 การประกันคุณภาพการศึกษาให้ได้มาตรฐาน เพื่อให้สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) นั้นสถานศึกษาต้องสร้างความตระหนักให้กับบุคลากรและครูผู้ที่เกี่ยวข้องเข้ามาดำเนินการร่วมกันจัดประชุมสัมมนา อบรม หรือศึกษาดูงาน เพื่อนำมาพัฒนางานในสถานศึกษาต่อไป

1.2 ให้บุคลากรและผู้เกี่ยวข้องศึกษามาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ให้เข้าใจ เพื่อจะปรับแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษาให้ได้มาตรฐานที่กำหนด เพื่อสามารถรองรับการประเมินภายนอกต่อไป

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

2.1 ต้องศึกษาบริบทของโรงเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพราะมีความแตกต่างกันในด้านขนาดบุคลากร งบประมาณ ตลอดจนที่ตั้งการคมนาคมความห่างไกลทุรกันดาร เป็นต้น

2.2 ต้องศึกษาถึงประสบการณ์การทำงานของผู้บริหารและครูผู้สอนว่ามีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานและตัวบ่งชี้ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มากน้อยเพียงใด เพื่อการออกแบบสอบถามจะได้ข้อมูลที่ชัดเจน ตรงความเป็นจริงมากที่สุด

2.3 ต้องศึกษาการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา การจัดทำรายงานประเมินตนเองของสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เพื่อนำมาตรวจสอบในการพิจารณาเพื่อยืนยันสภาพจริงในการวิจัย

2.4 ศึกษาตัวแปรอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนากระบวนการบริหารและกระบวนการทำงานของบุคลากรในสถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง ในการดำเนินการประกันคุณภาพภายใน เพื่อให้พร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอก จากสำนักรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา ดังต่อไปนี้

2.4.1 ยุทธศาสตร์ภาวะผู้นำของผู้บริหาร

2.4.2 ยุทธศาสตร์การทำงานเป็นทีม

2.4.3 ยุทธศาสตร์การสร้างวัฒนธรรมและความรู้ความเข้าใจ

2.4.4 ยุทธศาสตร์การกำหนดผู้รับผิดชอบ

2.4.5 ยุทธศาสตร์การวางแผนและการกำกับดูแล

2.4.6 ยุทธศาสตร์การมีส่วนร่วมและการปรึกษาหารือกับผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อ

เป็นข้อมูลในการพิจารณาขึ้นชั้นสภาพจริงในการวิจัย